

IvD-Platform enquête: terugblik op vijf jaar IvD's

Het is inmiddels alweer meer dan vijf jaar geleden dat de nieuwe Wet op de dierproeven is geïmplementeerd in Nederland. Een gevolg van deze wetswijziging was het ontstaan van de Instantie voor Dierenwelzijn (IvD). Hoewel de taken van de IvD goed zijn beschreven in deze nieuwe wet, staat de vormgeving en inrichting van zo'n IvD er niet specifiek in. De vergunninghouders in Nederland stond in die tijd een grote klus te wachten om binnen hun instelling een IvD in te richten, die voldeed aan alle taken die beschreven staan in de nieuwe wet. In het eerste jaar ontdekte het IvD-Platform al dat grote verschillen ontstonden qua inrichting van deze IvD's binnen de kaders van de wet.

Deborah Adema (IvD-BPRC), Michel Weij (IvD-UMCG) en Miriam van der Meer (IvD-PSP, IvD-UvA)
(allen bestuursleden IvD-Platform)

Het IvD-Platform was benieuwd naar de stand van zaken na vijf jaar. Dit gebeurde door eind 2020 een enquête te verspreiden onder de aangesloten IvD's, met als doel een idee te krijgen hoe de IvD's op de verschillende locaties zijn ingericht, hoe is de samenstelling, welke taken worden uitgevoerd en hoe wordt de werklust ervaren.

De enquête bestond uit open en gesloten vragen. Er is respons gekomen van 21 IvD's: veertien academische en zeven niet-academische instellingen. Hieronder worden de belangrijkste uitkomsten van deze enquête puntsgewijs vermeld. Deze resultaten zijn eerder gepresenteerd tijdens de (digitale) IvD-Platformmiddag op 28 januari 2021.

Deel 1 van de enquête betrof vragen over de samenstelling van de IvD, deel 2 ging over de taken en werklust van de IvD. (NB. Er is gevraagd om de enquête in te vullen zoals de situatie was, voordat er sprake was van de beperkende maatregelen door Covid-19).

Eisen IvD vanuit de Wet op de dierproeven (Wod)

Een IvD moet bestaan uit ten minste (art 14b Wod):

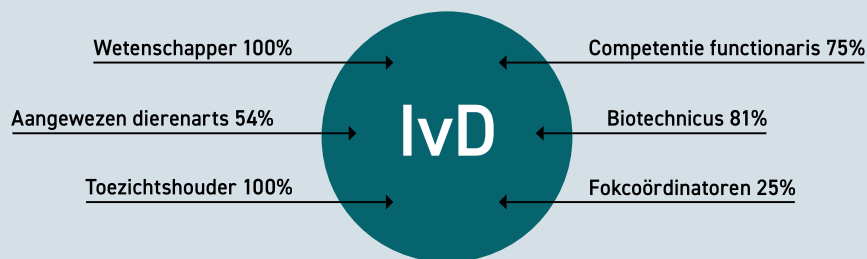
- **Toezichthouder (art 13f3a):** verantwoordelijk voor het toezicht op het welzijn en de verzorging van de dieren in de inrichting.
- **Wetenschapper (art 14b2):** in de instantie voor dierenwelzijn van de gebruiker heeft naast de in het eerste lid bedoelde personen een wetenschapper zitting.

Advies aan de IvD (Art14*):

- **Aangewezen dierenarts:** een proefdiergeneeskunde deskundige dierenarts of andere voldoende gekwalificeerde deskundige.
(*De persoon bedoeld in artikel 14 brengt zijn inzichten in bij de Instantie voor Dierenwelzijn.)

Deel 1 van de enquête: Hoe zijn de IvD's opgebouwd?

- Van de IvD's heeft 67% een vast team met een extra schil van medewerkers, 33% heeft geen extra schil.
- De helft van de IvD's hebben vijf leden of meer.
- Het merendeel van de IvD's heeft meer dan één wettelijk verplichte wetenschapper.
- In 66% van de IvD's is een persoon (voorzitter IvD) bedoeld met de taak beschreven in art. 13f3a Wod (intern toezichthouder), in 33% zijn het twee-zeven personen.
- 81% heeft één of meer biotechnici in de IvD.
- Een grote meerderheid (ca 75%) heeft één of meerdere dierenartsen in de IvD.
- Iets meer dan de helft heeft t.b.v. de IvD één of meer aangewezen dierenartsen (AD); deze geven hun inzicht en advies aan de IvD, maar zijn niet altijd onderdeel bij IvD vergaderingen en/of beslissingen.
- Bij twee derde van de IvD's zit een oud-art 14 functionaris in de IvD.
- Bij driekwart van de IvD's is er een competentie functionaris aangewezen.
- In ruim een kwart van de IvD's zit een fokcoördinator, deze zijn meestal niet in dienst van de IvD.
- Bij de meerderheid van de IvD's worden *alle functies als nevenfunctie* ingevuld!
- Veel IvD's hebben geen administratieve ondersteuning, wat wel gewenst zou zijn.

Afbeelding 1. Hoe zijn de IvD's opgebouwd.

Eisen IvD vanuit de Wet op de dierproeven (Wod)

Een IvD heeft de volgende taken (art 14c Wod):

- Advies over aanschaf, huisvesting, verzorging en het gebruik van dieren.
- Advies toepassen 3V's.
- Vaststelling/toetsing controle/rapportage/vervolg welzijn dieren.
- Volgt ontwikkelingen binnen projecten op met name welzijnseffecten op dieren (3V's).
- Advies over adoptie proefdieren.

Art 10a/art 10a3/10c Wod:

- Projectvergunningaanvraag is afgestemd met IvD.
- Uitvoering van vergunning afstemmen met IvD.
- Beoordelen van veranderingen ten opzichte van de aangevraagde vergunning.

Deel 2 van de enquête: IvD-taken/werklast

- 50% vraagt regelmatig tot altijd advies aan de extra schil medewerkers.
- 43% vergadert een tot vier keer per week.
- 53% heeft geen aparte vergadering over beleidszaken, maar bespreekt dit wel een keer per week.
- Een kwart vergadert alleen face-to-face, maar de rest vergadert ook via e-mail/digitaal.
- Het hanteren van een sluitingsdatum hangt af van de stukken:
  - Projectaanvragen voor CCD/DEC vaak wel.
  - Werkprotocol niet altijd, sommigen hanteren een verwerkingstermijn.
- 80% van de IvD's heeft minder dan 20 Projectaanvragen per jaar.

- Bij meer dan 60% wordt een Projectvergunningaanvraag gezamenlijk binnen de IvD behandeld.
- De hoeveelheid meldingen/wijzigingen is sterk afhankelijk van aantal Projectvoorstellen per IvD.
- Meldingen en wijzigingen worden vrijwel niet individueel beoordeeld.
- De helft van de IvD's heeft tien of minder Werkprotocollen (WP's) per maand, de rest tien tot meer dan dertig. De meeste IvD's behandelen WP's gezamenlijk.
- Bij ongeveer de helft van de IvD's komen er minder dan tien amendementen op een Werkprotocol binnen per maand. Deze worden veel vaker individueel behandeld dan andere stukken.
- De meeste IvD's hebben nog geen 'Beoordelingen achteraf' behandeld. Als ze er zijn, dan worden deze gezamenlijk behandeld.
- In 43% van de IvD's worden bepaalde zaken individueel afgehandeld, zonder overleg met de rest van IvD.

Aan het einde van de enquête is er nog een aantal aanvullende open vragen gesteld. Deze betreffen:

1. Wat zijn de voornaamste knelpunten van IvD's:

- Veel verschillende taken en verantwoordelijkheden.
- Administratieve last/bureaucratie is erg hoog.
- Als taak naast een andere baan (en dus niet als functie) komt het werk vaak in de avonduren terecht.
- Het vinden van een goede balans tussen toezichhouden en adviesgeven.

2. Wat vinden jullie van het IvD-Platform?

- Waardering over contact met diverse gremia (NVWA, CCD, NCad, LNV): veel informatie.
- Nuttig platform voor het delen van (informele) informatie.
- Makkelijk toegankelijk platform (bijv. via IvD-mail).
- Delen van kennis en kunde.

3. Wat verwachten jullie van het IvD-Platform?

- Landelijk aanspreekpunt voor gremia en aangesloten IvD's.
- Aanpakken van overkoepelende problemen.
- Spin in het web.
- Harmonisatie in beleid.
- Externe communicatie: organiseren van meetings, stukjes in Biotechniek.
- Ga vooral zo door!

Als conclusie van de enquête kunnen we zeggen dat de IvD's tot de dag van vandaag nog steeds heel divers zijn ingericht, ondanks dat ze allemaal hetzelfde doel hebben. Dat doel is ervoor te zorgen dat dierstudies zo goed mogelijk worden uitgevoerd, waarbij dierenwelzijn maximaal wordt bewaakt en wetenschap tot een maximaal niveau kan worden uitgevoerd. Gezien de diversiteit van de verschillende instituten en CRO's zijn er ook verschillen in de samenstelling, taken en werkwijzen van de IvD's. Standaardisatie van de IvD's is dan ook niet direct noodzakelijk, zolang alle wettelijke taken maar goed worden uitgevoerd.

Door verschillende IvD's wordt de werkdruk als hoog ervaren, door de vele verschillende taken en verantwoordelijkheden en de versterkte werkdruk door administratieve last en bureaucratie. Ook werd genoemd dat het soms moeilijk is om een goede balans tussen toezichhouden en adviesgeven te vinden.

Het IvD-Platform bedankt hierbij nogmaals alle IvD's die hieraan hebben meegewerkt en is zeker van plan om in de toekomst IvD's te blijven ondersteunen in het uitvoeren van hun taken.